

együtt elbontották, így az objektumok már a jelenlegi felszín megtisztításával észlelhetővé váltak a 162,20–162,34 mBf szinten. Ez a korábbi, szomszédos feltárás 162,45–162,65 mBf közötti jelentkezési szintjével vetendő össze. A bolygatás a szomszédos 20655/107 hrsz.-ú telek jelentékeny részét is érintette. Összesen két régészeti objektumot tártunk itt fel, egy kisebb *középkori*, méhkas alakú vermen kívül egy 2,5 m átmérőjű kerek gödörben *rézkori* kettős temetkezést találtunk. A két váz közül az egyik bolygatatlan, oldalán, zsugorított pózban fekvő, a másik eltérő tájolású váz kissé bolygatott, a koponya nem anatómiai helyén került elő. A 3 edénymellékletet egy csoportban, a zsugorított pozíciójú halott fejének közelében helyezték el.

Munkatársak: Virág Zsuzsanna, Szilas Gábor, Tóth Anikó.

HAVAS ZOLTÁN

43. Budapest, III. Nánási út 3. (KÖH 76489)

Ró

2010-ben egy Valentinianus-kori kiserőd részleges feltárára került sor a 23 779/5 hrsz.-ú telken. A tulajdonos azzal a feltétellel kezdte meg az építkezést, hogy a feltárt részt szakszerűen visszatemeti, és a leendő geotermikus fűtésű társasházat lemezalapra helyezi. A szakszerű visszatakarás megtörtént. Az idei évben került sor a geotermikus fűrésokra, régészeti szakfelügyelet mellett. A mintegy 150 m mélyre hatoló fűrés 14 ponton történt meg, egyenként 10 cm-es átmérővel. Bár korábban jeleztem a tulajdonos felé, hogy a fűrésokat örökségvédelmi szempontból a telek É-i oldalán lenne praktikus elvégezni, mind a 14 fűrés D-en, a kiserőd még kutatatlan területén végezték 2011. október 18–21. között. A lyukakban, átmérőjük kicsinye miatt, semmit sem lehetett látni, de elhelyezkedésük alapján kijelenthető, hogy közülük több is a központi torony tetőomladékát és padlóját fúrta át. Még a fűrésokat és a megfigyelést megelőzően ásták ki az ilyenkor szükséges zagylepítő gödröket (egyenként 8×1 m alapterületű, 2 m mély árkok), amelyek kialakítására értelemszerűen ugyancsak a telek D-i oldalán került sor. Ezek közül a középső a központi toronyban semmisített meg több köbméternyi régészeti információt, és további jelentékeny mennyiséget a padlószint alatti régészeti korú rétegekben. A K-i ülepítőt a toronyon kívül, de még mindig az erőd területén, a Ny-it az erődfalon túl alakították ki.

BUDAI-BALOGH TIBOR

44. Budapest, III. Raktár utca 54. (KÖH 79973)

Ró

A telek (Hrsz: 18726/11) É-i felében egy társasház építését megelőzően végeztünk megelőző feltárást, mert a terület az aquincumi katonaváros lakóépületekkel beépített részén található. A közelben lévő késő római *cella trichora* miatt temetkezések előfordulására is számítani lehetett. 2007-ben a telek D-i, DNY-i felén, a Hunor utca 21. sz. alatt Kirchhof Anita egy római kori lakóépület részletét tárta fel.

2011. június 7. és július 5. között a sávalapozások vonalában kutattunk (kb. 60 m²). A 60 és 80 cm széles árkokat a felszíntől kezdve kézi erővel mélyítettük le. Az ásatás D-i részén feltehetőleg, a Hunor u. 21. sz. alatt feltárt római kori épület É-i zárófalaként értelmezhető, K–Ny irányú fal húzódott. A telket K-ról és Ny-ról határoló épületek melletti alapozási sávban ugyan már nem került elő (ezen épületek alapozásának készítésekor semmisült meg), de még így is mintegy 11 m hosszan sikerült feltárni azt a 60–70 cm széles, sárgásfehér mészkövekből készült falat, amelyhez D-i irányban három, É–D irányú osztófal csatlakozott. A zárófal és az osztófalak szerkezete között volt egy kis különbség: a zárófal alján egy 40 cm magas, a falsíkból mintegy 10 cm-t kiugró zokli húzódott. A fal körülbelül 110 cm-es magasságig őrződött meg, a köveit utolsó két sorának kivételével szárazon, kötőanyag nélkül rakták. A vele összeépített, 50–60 cm széles osztófalak sekélyebb szinten húzódtak mint a zárófal, a zoklik alá pedig, még 10–20 cm vastagságban sárga agyagot terítettek. A falakhoz tartozó járószint nem került elő, feltehetőleg a zárófal felső, habarcszott részénél indulhatott, de az újkori bolygatás elpusztította. Ugyanakkor az alapozások olyan római kori leletanyagot tartalmazó rétegeket vágtak, amelyek vagy egy korábban itt állott épülethez tartoztak, vagy tereprendezés során kerültek ide. A zárófaltól É-ra az újkori rétegek alatt, egy inkább homorú, K–Ny irányú, erősen köves réteg helyezkedett el, körülbelül 6–7 m szélességben. Belőle római és újkori (felső részéből) leletek is kerültek elő. Ez a köves sáv egy sötét színű, kizárólag római kori leletanyagot tartalmazó rétegben helyezkedett el. Alatta a sárga színű altalajon sötétbarna, leleteket nem tartalmazó agyagréteg húzódott. A terület É-i felének közepén kialakított liftakna helyén, a szelvény ÉK-i sarkában egy melléklet nélküli, feltehetőleg római kori, ÉÉNy–DDK irányú gyermekcsontváz került elő. A Raktár utcával párhuzamosan húzott K–Ny irányú árok K-i végében pedig egy római kori szarkofág feküdt. Az ÉK–DNY irányú sírláda háztetőt formázó fedlapja egy újkori alapozás miatt ketté volt törve és egy darabja hiányzott. A 2,2×1 m méretű alsó rész kb. a harmadáig egy olyan áttört *terrazzopadló*ba volt süllyesztve, amely nem teljesen, hanem csak a K-i és a Ny-i oldalán vette körül a sírt. Nem érintkezett vele közvetlenül, hanem 10–30 cm „hézag” volt a két jelenség között. Részben a rendkívül jó minőségű *terrazzon*, részben a *terrazzo* és a szarkofág között, annak ÉNy-i sarkánál, minimum 3 csontváz hevert teljesen összekeveredve. Mivel maga a szarkofág üres volt, ezért a csontokat feltehetőleg a sírládából szórták ki. Mivel az ásatási terület D-i felén feltárt zárófal és a szarkofág közötti árkokban nem került elő olyan régészeti jelenség, amely arra utal, hogy a fenti két objektum valaha is összetartozott (bár ez sincs kizárva) elképzelhető, hogy itt egy kis méretű temetőkapolna (innen körülbelül 130 m-re található az ún. *cella trichora*) padlójáról van szó. Elképzelhető, hogy a *terrazzopadló* áttörésének célja a nyilvánvalóan másodlagosan felhasznált szarkofág biztos rögzítése volt, mivel az teljes hosszában ketté volt törve. A sírláda egyik oldalán egy noricum-pannoniai keretelésű mezőt faragtak ki két, a síkból előreugró panel közé, ezen azonban felirat volt. A szarkofágot egy daru segítségével emeltük ki és szállítottuk be a múzeumba.